

Иска се: Да се посочи стойността на капитала на предприятието и в таблица елементите на собствения и привлечен капитал.

Таблица за групиране:

Собствен капитал	Привлечен капитал

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Разбира и правилно дефинира същността и структурата на капитала	20
2. Определя източниците на капитал	20
3. Определя необходимостта и структурата на персонала	20
4. Анализира връзката между предмета на дейност на предприятието и числеността и структурата на персонала	20
5. Решава правилно приложната задача	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема 9. Изграждане на писмена култура на личността в деловото общуване. Писмени комуникации

План тезис: Стандарти при писмени комуникации с бизнес партньори. Видове писма. Стандарти при съставяне на документи за работа (молба/заявление, автобиография (CV), мотивационно писмо, препоръка).

Примерна приложна задача: Да се състави документа Заявление за кандидатстване за работа като снабдител в търговско предприятие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Познава основните стандарти и изисквания при съставяне на документи за писмени комуникации с бизнес партньори	25
2. Разглежда различните видове писма	25
3. Познава и описва съобразно стандартите съставянето на документи за кандидатстване и постъпване на работа	35

4. Решава правилно приложната задача	15
Общ брой точки:	100

Изпитна тема 10. Предприемаческа дейност и бизнес среда

План тезис: Същност на предприемаческата дейност. Профил на успешния предприемач. Взаимодействие между предприемаческа дейност и бизнес среда (фактори). Обществената роля и значение на предприемаческата дейност.

Примерна приложна задача: Нанесете в таблица изброените елементи от бизнес средата в зависимост от вида фактор:

- финансов ресурс; ниво на безработица; изменение в Закон за местните данъци и такси; правилник за вътрешния ред в предприятието; Закон за здравословни и безопасни условия на труд; цена на лиценз за придобиване право и започване на дейност; квалификация на персонала; цени при конкуренцията; инфлация.

Таблица за групиране на факторите:

Вътрешни фактори	Външни фактори

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Представя вярно същността на предприемаческата дейност	20
2. Познава и определя характерните особености на предприемача	20
3. Познава и разграничава факторите от бизнес средата, оказващи влияние върху предприемаческата дейност	25
4. Вярно и точно определя ролята на предприемача в стопанския живот и опазване на околната среда	25
5. Решава правилно приложната задача	10
Общ брой точки:	100

V. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, крайния срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно практическо задание:

1. Да се опише процеса на движение на материалните запаси и се подберат и попълнят необходимите документи при Индивидуално практическо задание № 1.

В предприятие „Лазур” ООД са извършени следните операции, свързани с предварителна заявка, закупуване, доставка и заприхождаване на стоки в склада.

На 05.10.2019 г. МОЛ Ива Димитрова, в качеството ѝ на снабдител на предприятие „Лазур” ООД от гр. Перушица, ул. Родопи 17, с ЕК по ЗДДС: BG825984561, закупува с данъчна фактура № 0000002398 стоки в количество и стойност, посочени така:

320 бр. пакети бисквити „Роден край” с ед. цена 1.10 лв. за 352,00 лв.

420 бр. кутии бонбони „Лимонови резанки” с ед. цена 1.65 лв. за 693,00 лв.

200 бр. вафли „Ела” с ед. цена 0.45 лв. за 90,00 лв.

(цените са без ДДС)

Доставчикът на стоки е предприятие „Светлана 7” ООД, гр. Пловдив, ул. „Бяло море” 14, ЕК по ЗДДС: BG825634099.

На 09.10.2019 г. в града има тежка метеорологична обстановка и вследствие на проливен дъжд складът е наводнен. Ръководството е назначило комисия за провеждане на извънредна инвентаризация на склада. Констатирано е унищожаването на 310 броя кутии бонбони „Лимонови резанки”.

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

Иска се:

1. Да се опише последователността на действия на отговорното лице, свързани с покупката, складирането и документирането на операциите.
2. Да се опишат задължителните изисквания съгласно ЗБУТ.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

Пример:

№	Критерии	Максимален брой точки
1.	Спазва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд	да/не
2.	Познава обектите на отчетност съгласно нормативната уредба и вътрешните правила в предприятието и съответстващите на стопанските операции документи	15
3.	Попълва вярно необходимите образци на документи, съответстващи на съдържащите се в заданието операции	40
4.	Организира и систематизира последователността на операциите	10
5.	Умее да изготвя текущ, периодичен и окончателен отчет за процесите, свързани с избрания обект/и на отчитане	15
6.	Умее да изготвя анализи, изводи, заключения въз основа на осъществените операции, характеризиращи процесите, свързани с избрания обект/и на отчитане	10

7.	Оформя точно и ясно отговорите, онаглеждава с таблици и подрежда в хронологичен вид отговорите и решенията	10
	Общ брой точки:	100

VI. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на първа степен на професионална квалификация по специалността код **3450801** „Снабдител“, професия код **345080** „Снабдител“ е в точки както следва:

- част по теория на професията - максимално 100 точки;
- част по практика на професията - максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки, определени в националната изпитна програма.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 30 процента частта по теория на професията и 70 процента частта по практика на професията от общия брой точки.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява както следва:

Окончателна оценка в брой точки = $0,3 \times$ получения брой точки от част по теория на професията + $0,7 \times$ получения брой точки от част по практика на професията

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки \times 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател слаб;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател среден;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател добър;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател много добър;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател отличен.

VII. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Шнайдер, В., К. Шванкхардт, Х. Вирт, Щ. Грбенич. Икономика на предприятието. София: Тилиа, 1996
2. Кожухаров, Х. Стокознание. София: Мартилен, 2008
3. Иванов, И., Б. Благоев. Икономика на предприятието. Варна: Университетско издателство на Икономически университет Варна, 2005
4. Дончев, Д. Мениджмънт (мениджмънт на предприятието). София: Мартилен, 2007
5. Дончев, Д., Ц. Лалева. Икономика на предприятието - част втора. София: Мартилен, 2006
6. Божков, В., Г. Илиев, Р. Пенева, Б. Гюрова, С. Петрова. Практическо ръководство по счетоводство. София: ФорКом, 2007
7. Петров, Л. Основи на счетоводството. София: Мартилен, 2002
8. Новакова, Г. Модерно управление на веригата за доставките, учебно пособие. София: ФМИ, Софийски университет, 2014 (стр. 6 до стр. 50)
9. Неделчева, В., Паскалев, Ат., Манчева, Д., Трасева, И., Василева, С. Технологии и предприемачество. София, Просвета, 2017
10. Албум на счетоводните документи. София: Икономика прес, 2009
11. Закон за счетоводството
12. Електронен учебник по ЗБУТ - 9 клас.

VIII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Величка Дръндарова, Национална търговска гимназия - Пловдив
2. Владка Маринова, Национална търговска гимназия – Пловдив
3. София Дулева, Национална търговска гимназия - Пловдив

III. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПЪРВА СТЕПЕН

НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

по професията код „.....“

специалността код „.....“

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:
(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:
.....
.....

Приложна задача:

Описание на дидактическите материали:

Председател на изпитната комисия:
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И
СПЕЦИАЛНОСТТА**

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПЪРВА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията код 345080 „СНАБДИТЕЛ“

специалността код 3450801 „СНАБДИТЕЛ“

Индивидуално практическо задание № 1

На ученика/обучавания
(трите имена на ученика/обучавания)

от клас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се
(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:
.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)